

■ प्रा. ए. एम. गुरव

विभागप्रमुख, वाणिज्य व व्यवस्थापन अधिविभाग, शिवाजी विद्यापीठ

वाणिज्य क्षेत्रात करिअर करण्यासाठी कोणत्या पदव्या आवश्यक आहेत हे समजून घेणे महत्त्वाचे आहे. विविध पदांवर काम करत असताना विविध प्रकारची शैक्षणिक आर्हता असणे आवश्यक आहे. त्यामुळे कोणता कोर्स केल्यानंतर कुठे संधी मिळू शकते हे पाहणेही महत्त्वाचे ठरते.

बी. कॉम.

बी. कॉम. ही पदवी तीन वर्षांची असून अकाउंट, कॉस्टिंग, औद्योगिक व्यवस्थापन, आय. टी., विमा विपणन, इत्यादी विषयांमध्ये पदवी घेता येते. विद्यापीठाच्या मान्यताप्राप्त महाविद्यालयांमधून बी. कॉम. होता येते व लेखापाल, अधीक्षक, कर सल्लागार, व्यावसायिक इत्यादी क्षेत्रांमध्ये करिअर करता येते.

बी. बी. ए.

बी. बी. ए. हा तीन वर्षांचा कोर्स असून बारावी झाल्यानंतर कोणत्याही शाखेचा विद्यार्थी बी. बी. ए. साठी प्रवेश घेऊ शकतो. या कोर्ससाठी कॉमर्स व्यवस्थापन, कर्मचारी व्यवस्थापन, ह्यूमन रीसोर्स, विपणन इत्यादी विषयांचे

वाणिज्य - व्यवस्थापन क्षेत्रातील करिअर

ज्ञान मिळते. या कोर्ससाठी साधारणपणे रुपये दहा-१५ हजार इतकी फी असून करीअरच्या विविध संधी बी.बी.ए. झाल्यानंतर मिळू शकतात. या कोर्सनंतर एम. बी. ए. करता येते तसेच विविध क्षेत्रांमध्ये नोकरी करता येते.

एम. कॉम.

एम. कॉम. हा दोन वर्षांचा कोर्स असून फी साठी साधारणपणे रुपये पाच हजार ते दहा हजार खर्च येतो. या कोर्समध्ये आठ विषय अभ्यासावे लागत असून चार विषय ठरलेले तर तर चार विषय पर्यायी असतात. अकाउंट, कॉस्टिंग व्यवसाय प्रशासन, विमा, वाहतूक, प्रकृति, उद्योजकता, बँकिंग, संख्याशास्त्र, सहकार, इत्यादी १२हून अधिक स्पेशलायझेशनमध्ये एम. कॉम. करता येते. हा कोर्स इंग्रजी माध्यमातून पूर्ण करावा लागतो. काही विद्यापीठांमधून हा कोर्स मराठीमधून शिकता येतो तसेच चांगली नोकरी, व्यवसाय, सल्ला केंद्र इत्यादीमध्ये संधी मिळू शकते.

एम. बी. ए.

एम. बी. ए. हा दोन वर्षांचा कोर्स असून साधारणपणे २१ विषय अभ्यासावे लागतात तसेच प्रोजेक्ट रिपोर्ट तयार करावा लागतो. एम. बी. ए. ला प्रवेश केंद्रीय प्रवेश प्रक्रियेद्वारे दिला जातो.

हा कोर्स इंग्रजी माध्यमातून उपलब्ध आहे. एम. बी. ए. मध्ये एच. आर., फायनान्स, ऑप्री मार्केटिंग, आय.टी. इत्यादी विषयांमध्ये स्पेशलायझेशन करता येते. साधारणपणे ६० हजार ते १० लाख इतकी प्रतिवर्षी फी असते. एम. बी. ए. झाल्यानंतर चांगली नोकरी मिळू शकते. या कोर्समध्ये व्यवस्थापनाचे ज्ञान चांगले मिळत असल्यामुळे मॅनेजर, प्रशासकीय विभागप्रमुख, सुपरवायझर, इत्यादी प्रकारच्या नोकऱ्या मिळू शकतात.

एल. एल. बी.

कायद्याची आवड असणाऱ्यांना व वकिली पेशा करू इच्छिणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी एल.एल.बी हा कोर्स उपयुक्त आहे. हा कोर्स तीन वर्षांचा असून पहिली दोन वर्षे पूर्ण केल्यानंतर

जनरल एल. एल. बी. ही पदवी मिळते तर तिसरे वर्षे पूर्ण केल्यानंतर कोर्टांमध्ये वकिली करता येते.

एम. एस. डब्ल्यू.

एम. एस. डब्ल्यू हा दोन वर्षांचा कोर्स असून कोणत्याही शाखेचा पदवीधर यासाठी प्रवेश घेऊ शकतो. या कोर्ससाठी सामूहिक प्रवेश परीक्षा घेऊन विद्यार्थ्यांची निवड केली जाते. हा कोर्स मराठी व इंग्रजी माध्यमातून उपलब्ध आहे. ज्या उमेदवारांना समाजसेवेची आवड आहे ज्यांना एन. जी. ओ. स्थापन करावयाची आहे ज्या विद्यार्थ्यांना वेल्फेअर ऑफिसर व्हावयाचे आहे, ज्यांना वचत गद्यसारख्या संस्थांचे समन्वयक म्हणून काम करावयाचे आहे, त्यांच्यासाठी हा कोर्स चांगला आहे.

मटा एज्युकेशन

सी. ए.

वाणिज्य शाखेतील एक महत्त्वाचा कोर्स म्हणून सी. ए. या कोर्सकडे पाहिले जाते. हा कोर्स तीन वर्षांचा असून साधारणपणे हा कोर्स पूर्ण होण्यासाठी चार ते आठ वर्षे लागतात. हा कोर्स इंग्रजी व हिंदी मध्ये उपलब्ध असून या कोर्ससाठी राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय मान्यता आहे. या अभ्यासक्रमासाठी साधारणपणे २४ विषय अभ्यासावे लागतात. या कोर्ससाठी कोणत्याही शाखेतील विद्यार्थी प्रवेश घेऊ शकतात. तसेच हा कोर्स १२ वी नंतर किंवा पदवीनंतर करता येतो. या कोर्ससाठी आर्टिकलशिप बंधनकारक असून एखाद्या मान्यताप्राप्त सी. ए. फर्ममध्ये कोर्स पूर्ण करत असताना काम करावे लागते. ज्या विद्यार्थ्यांना अकाउंटन्सी व टॅक्सेशनची आवड आहे व जे या विशयावर प्रभुत्व मिळवू शकतात अशा विद्यार्थ्यांसाठी सी. ए. हा कोर्स खूपच चांगला आहे. सी. ए. झालेनंतर स्टॅट्युटरी हिरोव तपासणीस, अंतर्गत हिरोव तपासणीस, व्यवस्थापकीय अंकिक्षण, सल्लागार, व्यवस्थापकीय तज्ज्ञ, व्यवस्थापक, सी.ई.ओ., इत्यादी

प्रकारच्या नोकऱ्या मिळू शकतात.

आय. सी. डब्ल्यू. ए.

ज्या विद्यार्थ्यांना कॉस्टिंगची आवड आहे, अशा विद्यार्थ्यांसाठी हा कोर्स संयुक्तिक ठरतो. या कोर्समध्ये कॉस्टिंग वर अधिक भर असून ज्या विद्यार्थ्यांला कॉस्टिंगमध्ये आवड आहे अशांनी हा कोर्स निवडावा. आय. सी. डब्ल्यू. ए. हा कोर्स साधारणपणे तीन-सहा वर्षांमध्ये पूर्ण होतो. या कोर्ससाठी फारसा खर्च येत नसून या कोर्ससाठी मार्गदर्शन व परीक्षा कोल्हापूर येथे उपलब्ध आहे. या कोर्ससाठी कोणत्याही शाखेतून बारावी किंवा पदवी झालेल्या विद्यार्थ्यांला प्रवेश घेता येतो. या कोर्समध्ये कॉस्टिंग, प्रोजेक्ट रिपोर्ट, व्यवस्थापन, गणित, अर्थशास्त्र, संख्याशास्त्र हे विषय अभ्यासावे लागतात. हा कोर्स पूर्ण झालेनंतर राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय पातळीवर करिअर करता येते.

सी. एस.

संस्थांची नोंदणी करणे घटनापत्रक व नियमावली तयार करणे. कंपनीच्या सर्वांचे आयोजन करणे, मिटिंगची विषय पत्रिका तयार करणे व कागदपत्रची पूर्तता करणे इत्यादी प्रकारच्या सेवा व नोकरीसाठी सी. एस. हे शिक्षण उपयुक्त आहे. सी. एस. हा कोर्स इंग्रजी व हिंदी मधून करत येते. साधारणपणे

हा कोर्स पूर्ण करण्यासाठी तीन ते चार वर्षे लागतात. हा कोर्स पूर्ण केल्यानंतर विविध क्षेत्रातील मोठमोठ्या कंपन्यांमध्ये संधी आहेत. नोकरी बरोबरच या कोर्सनंतर स्वतःचे कन्सल्टिंग सेंटर सुरू करता येते. छोट्या उद्योग समुहाला पूर्णवेळ व्यवस्थापक नेमणे शक्य होत नसल्यामुळे अशा छोट्या कंपन्यांना सल्ला देण्याचे काम सी. एस. झालेनंतर मोठ्या प्रमाणात मिळू शकते.

सी. एफ. ए.

सी. एफ. ए. हा कोर्स फायनान्सवर अधिक फोकस केलेला आहे. हा कोर्स तीन वर्षांचा असून जवळ जवळ १० पेपर्स घ्यावे लागतात. हा कोर्स सेमिस्टर पद्धतीने राबविला जातो. हा कोर्स पूर्ण केल्यानंतर चांगला जॉब मिळू शकतो. बँका, वित्तीय संस्था, शेअर मार्केट, आर्थिक सल्ला केंद्र या ठिकाणी नोकरी मिळू शकते. हा कोर्स पूर्ण झाल्यानंतर आर्थिक सल्लागार म्हणून चांगल्या प्रकारे काम करता येते.

इतर कोर्सेस व करिअर

एम. सी. ए., पी.जी. डी. सी. ए., डी. बी. एम., डी. आय. टी., डी. एल. एम., जी. डी. सी. अॅन्ड ए., हॉटेल मॅनेजमेंट, डी. सी. ए., डी. बी. एम., इंटरिअर डिझाईन, विविध विषयातील पी. जी. डिप्लोमा, मास्टर ऑफ रिटेल मॅनेजमेंट, मास्टर ऑफ एव्हिएशन, मास्टर ऑफ हॉस्पिटल अॅडमिनिस्ट्रेशन, मास्टर ऑफ मेडिया बिझनेस मॅनेजमेंट इ. एक वर्षांचे कोर्सेस करून चांगल्या प्रकारे करिअर करता येते.

23 MAY 2019

वरुण भारत

जनसंपर्क कक्ष

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

एम. फिल., पीएच. डी. परीक्षा सुरळीत

प्रतिनिधी
कोल्हापूर

शिवाजी विद्यापीठाची शैक्षणिक वर्ष
२०१८-१९ मधील एम.फिल., पीएच.
डी. (स्पेशल अँड मिशन ड्राईव्ह)

प्रवेश परीक्षा तीन सत्रात सुरळीत पार
पडली.

या परीक्षेसाठी ३४५ विद्यार्थ्यांनी अर्ज
भरला होता. त्यापैकी २८४ विद्यार्थ्यांनी
परीक्षा दिली. तर ६१ विद्यार्थी गैरहजर

होते. एम. ई., एम. टेक., इतिहास,
रसायनशास्त्र, मायक्रोबायोलॉजी, हिंदी,
इंग्रजी, भुगोल, जर्नालिझम, कॉम्प्युटर
सायन्स अँड इंजिनिअरिंग विषयांसाठी
ही परीक्षा झाली.